

שיבולים

מילים ולחן: אסי סתיו

ביצוע: אדר גולד

הכינה את המצגת: חגית פשחור

מר חשוון תשפ"ד

שיבולים / אסי סתיו

אתה זוכר כשהיינו כבר גדולים
היינו מסתתרים מאחורי הקיר
סלי אבק שריפה וריח של אוקטובר
מצית את האוויר

אבק בנעליים, חיוך בלי פנים
פרחי שבת על השולחן
אבדה הדרך אל הכפר
הדרך בה ראיתי, איך הכל נגמר

שדה הקרב יהפוך לשיבולים
עוד תראה שנחזור ונגדל פה ילדים
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
אנשים יפים ימשיכו לרקוד על השבילים
יכתבו כאן עוד שירים ואלפי כלניות יכסו את הכתמים

שדה הקרב יהפוך לשיבולים
זרעי תקווה ינביטו יטפסו אל הגבהים
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
אנשים יפים ימשיכו לרקוד במרחבים
יכתבו כאן עוד ספרים
ואלפי כלניות יכסו את השנים

אתה זוכר כשהיינו עוד קטנים
היינו מסתתרים מאחורי חציר
סלי עגבניות ורוח של אוקטובר
שורקת באוויר

אבנים בנעליים, חיוך על הפנים
פרחים בשיער
אבדה הדרך אל הכפר
הדרך בה רציתי לשוב בחזרה

שדה הקרב יהפוך לשיבולים
עוד תראה שנחזור ונגדל פה ילדים
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
אנשים יפים ימשיכו לרקוד על השבילים
יכתבו כאן עוד שירים ואלפי כלניות יכסו את הכתמים

תוכן הבתים

אתה זוכר כשהיינו עוד קטנים
היינו מסתתרים מאחורי חציר
סלי עגבניות ורוח של אוקטובר
שורקת באוויר

אתה זוכר כשהיינו כבר גדולים
היינו מסתתרים מאחורי הקיר
סלי אבק שריפה וריח של אוקטובר
מצית את האוויר

אבנים בנעליים, חיוך על הפנים
פרחים בשיער
אבדה הדרך אל הכפר
הדרך בה רציתי לשוב בחזרה

אבק בנעליים, חיוך בלי פנים
פרחי שבת על השולחן
אבדה הדרך אל הכפר
הדרך בה ראיתי, איך הכל נגמר

ציון הזמן

היכן מסתתרים?

מה בסל?

ו _____ של אוקטובר

באוויר _____

מה בנעליים?

תיאור החיוך

מיקום הפרחים

הסיום

איזו תקופה / אירוע נרמז בכל
בית?

...

Netta Shalem Sokolovsky

11 שעות · 🌐

בתיה הולין, חברה של אמא שלי, תושבת כפר עזה. בתיה עוסקת בצילום, ויש לה עמוד בפייסבוק שנקרא "ההולכת בשבילים", ובו העלתה תמונות שמתעדות את נופי הקיבוץ והשקיעות המטריפות. ב7.10, לאחר שעות ארוכות מאד בתיה ומשפחתה חולצו מכפר עזה, ואלו המילים שהיא כתבה בעמוד לאחר מכן:

תודה לכולכם שדאגתם לי
שרדתי את התופת.
אין לי יותר שבילים ללכת בהם

האיור נעשה בעקבות התמונה האחרונה שבתיה העלתה לעמוד שלה, ב5.10, לפני שהחיים התהפכו.

בתפילה לנחמה

בתגובות- כתבה על בתיה ומשפחתה,
התמונה מה-5.7, והפוסט לאחר החילוץ.

Batia Holin

ההולכת בשבילים

ההולכת בשבילים
רחוב השקיעות הורדות

כפר עזה 5/10/2023 18:32

נטע שלם סוקולובסקי

...

Batia Holin

12 באוק' · 🌐

ההולכת בשבילים · לעקוב

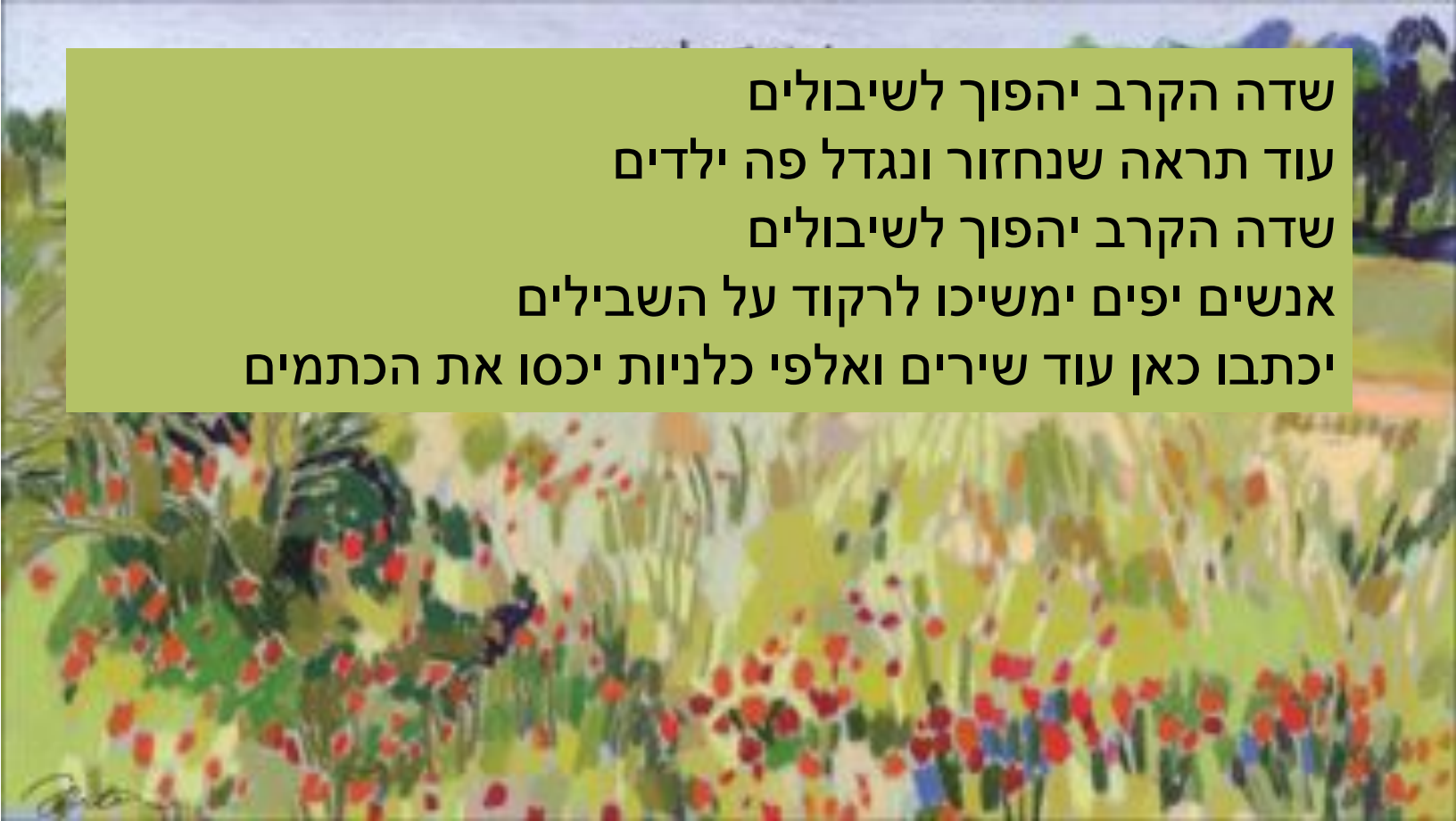

12 באוק' · 🌐

תודה לכולכם
שדאגתם לי
שרדתי את התופת.
אין לי יותר שבילים
ללכת בהם

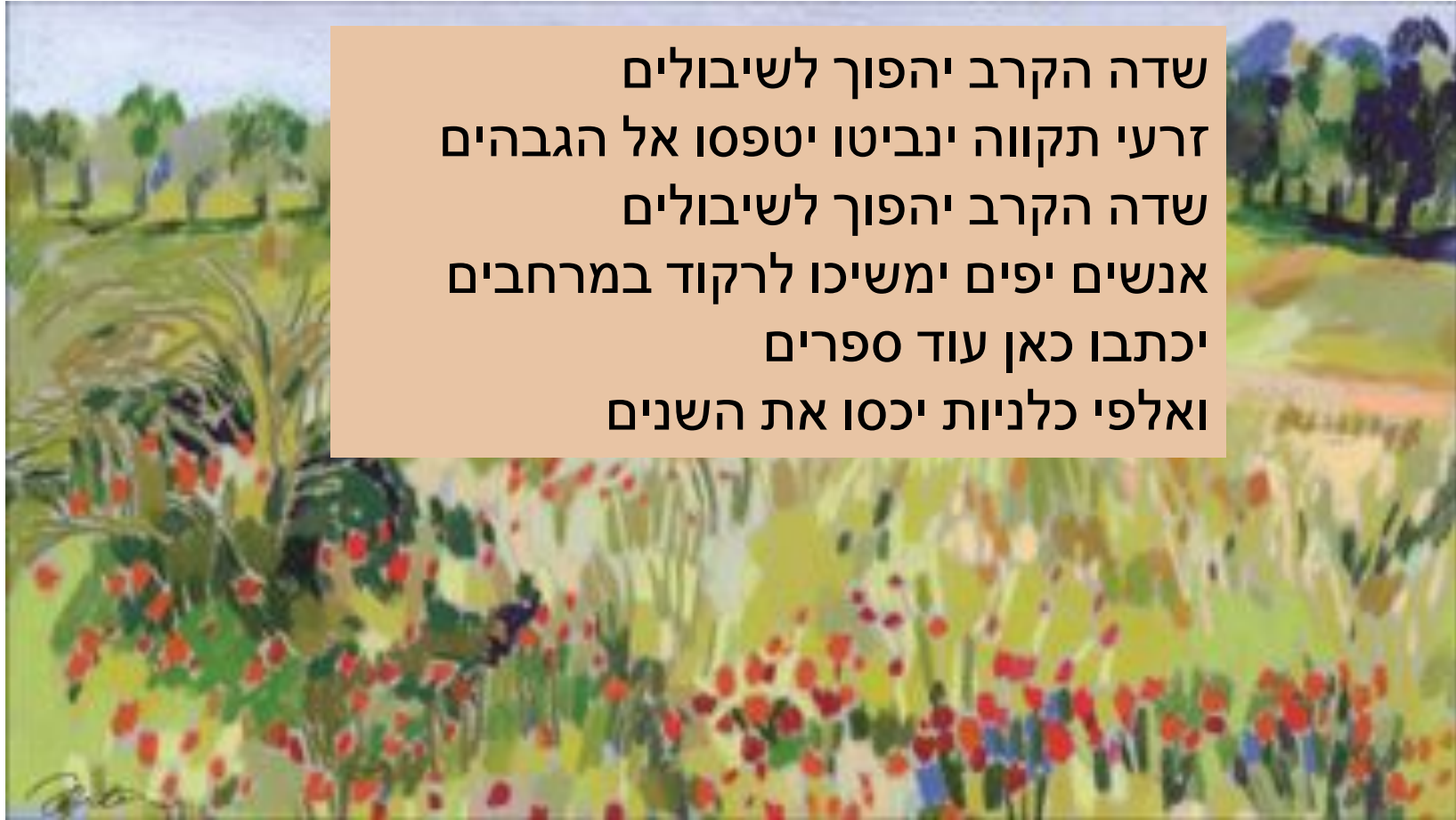
👍 🤔 😞
284-ו נוספים Leah Shalem 61 תגובות · 10 שיתופים

מהי השורה בשיר האומרת דבר דומה לזה?

שדה הקרב יהפוך לשיבולים
עוד תראה שנחזור ונגדל פה ילדים
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
אנשים יפים ימשיכו לרקוד על השבילים
יכתבו כאן עוד שירים ואלפי כלניות יכסו את הכתמים

מבין ההבטחות שמבטיח הדובר לנמען
מהי בעיניך הקשה ביותר / הפלאית ביותר / המרגשת ביותר? מדוע?

שדה הקרב יהפוך לשיבולים
זרעי תקווה ינביטו יטפסו אל הגבהים
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
אנשים יפים ימשיכו לרקוד במרחבים
יכתבו כאן עוד ספרים
ואלפי כלניות יכסו את השנים

מה השינויים שחלו בפזמון ?
הסבירי משמעות של שינוי אחד.

**השיר שיבולים
מתכתב ורומז
לשירים מוכרים
וותיקים. חלק מהם
לפניכם. ניתן לחשוב
על הקשרים נוספים.**

אפשר לחלק את הכיתה
לקבוצות וכל קבוצה תחקור
את הקשר של השיר שלה
לשיר שיבולים.

השיר מדבר על דוברת ששבה אל הכפר.
החזרה אל הכפר היא משל לחזרה
למולדתה ישראל. השיר נכתב עבור
הזמרת רבקה זוהר שחזרה לארץ לאחר
שנים רבות ולא קלות בארה"ב.

יורם טהר לב כתב את המילים ללחן שיצרה
נורית הירש. הוא כתב את המילים
המתארות את הכפר פקיעין שבגליל,
שזוהר היא צאצאית של משפחת זינתי
אשר חיה בכפר.

כיצד מסתיים השיר "הדרך אל הכפר"?
מה תורמת הרמיזה אליו לשיר "שיבולים"?

הדרך אל הכפר / יהורם טהרלב

על הדרך היורדת מן הכפר
בין עצי האלונים והאלה
נשארו עוד בוודאי צעדי ועקבותי
ואימי עוד קוראת לי בקולה.

אך איני יודעת מה קרה
אי אבדה הדרך הברוכה
אי אבדה הדרך אל הכפר
הדרך בה רציתי לשוב בחזרה.

אל הדרך הקסומה של ילדותי
אני שבה בחסות הערפל
ונוגעת בכולם בפניהם ובקולם
כמו נוגעת בארץ ישראל.

ואני עוברת ואני זוכרת
כל מה שהשארתי שם
עוד ניצב הבית בין עצי הזית
רוח באה מן הים.

עוד ניצב הבית בין עצי הזית
רוח באה מן הים
ואני עוברת ואני זוכרת
וליבי עודנו שם.

בלילות הארוכים הלבנים
עת הנפש לא תמצא מנוחתה
אני קמה מעפר אני שבה אל הכפר
כמו ילדה שחוזרת אל ביתה.

הכלניות מופיעות בשני השירים.
מצאו משפטים נוספים בשיר "כלניות" שמבטאים
רעיונות דומים המופיעים בשיר - "שיבולים"

שנים עברו, שקיעה בהר יוקדת.
הנערה כבר סבתא, ידדי.
הנה כבר נכדתה לגן יורדת
ושוב כלניות פורחות בגיא.

וכשקוראת הנערה אליה:
"הביטי סבתא מה הבאתי לך,"
מצחוק ודמע זוהרות עיניה
והיא זוכרת שיר מזמור נשכח:

כלניות, כלניות...

כן, הדורות באים חולפים בלי גמר
אך לכל דור יש כלנית וזמר.
אשרי האיש אם בין סופות ורעם
פרחה הכלנית לו, לו רק פעם.

שנים עוברות שוב השקיעה יוקדת
הנערה גדלה יפתה בלי די
היא אל הגיא עם בחיר ליבה יורדת
ושוב כלניות פורחות בגיא

מושיט אליה בחיר ליבה ידיים
והיא צוחקת וטלולה מטל
אליו לוחשת בין הנשיקותיים
הבט נא מה הוספתי פה בסל

כלניות, כלניות...

שבועות האהבה הוי תשכחנה
אבל תמיד כלניות תפרחנה
כי השבועות כלות כמו עשן הן
אך רק כלניות תמיד אותן הן

כלניות, כלניות...

כלניות / משה וילנסקי

הערב בא, שקיעה בהר יוקדת
אני חולמת ורואות עיני:
הגייאה נערה קטנה יורדת
ובאש כלניות לזהט הגיא.

את הפרחים לצרור היא תלקט לה
ובשבילים המתכסים בטל
אל אמא היא נחפזת וקוראת לה:
הביטי מה הבאתי לך בסל!

כלניות, כלניות,
כלניות אדמדמות אדמוניות
כלניות, כלניות,
כלניות מטוללות חינניות.

שקיעות בהר תבערנה ותדעכנה
אבל כלניות תמיד תפרחנה
סופות לרוב תהמנה ותסערנה
אבל כלניות תמיד תבערנה

אלו שורות דומות בין השירים?
מה הרעיון הדומה שעולה מתוך השורות?

יש פרחים / נתן יונתן

הראית איזה יופי
שרעד ברוח סתיו,
שדה זהב דעך באופל
והדליק נרות חצב.

הראית איזה אודם
שצעק למרחקים,
שדה דמים היה שם קודם
ועכשיו הוא שדה פרגים.

אל תקטוף, נערי,
יש פרחים שבני חלוף
יש פרחים שעד אינסוף
נשארים במנגינה.
אל תקטוף נערי,
יש פרחים שבני חלוף
יש פרחים שעד אינסוף
עם המנגינה.

הראית מה השחיר שם?
שדה קוצים הוא, נערי,
שהיה עזוב בקיץ
ועכשיו הוא שדה חריש.

הראית מה הלובן?
נערי, זה שדה בוכים,
דמעותיו הפכו לאבן
אבניו בכו פרחים.

אל תקטוף, נערי...

בשנה הבאה / אהוד מנור

השיר נכתב על ידי אהוד מנור לזכרו של אחיו יהודה שנהרג במלחמת ההתשה. נורית הירש הלחינה אותו לראשונה במנגינה עצובה, ואמרגנה של הזמרת אילנית ביקש ממנה ומאהוד לשנות את השיר לאופטימי. אהוד מנור שינה את סיום השיר מ"תשקע" ל"תזרח" ונורית הירש הלחינה בשנית מנגינה שמחה וקצבית.

מהו צירוף המילים המופיע גם בשיר "שיבולים", ומה משמעות ה"מטען" שהן נושאות עימן אל השיר "שיבולים" מהשיר "בשנה הבאה"?

בשנה הבאה נשב על המרפסת
ונספור ציפורים נודדות.
ילדים בחופשה ישחקו תופסת
בין הבית לבין השדות.

עוד תראה, עוד תראה
כמה טוב יהיה
בשנה, בשנה הבאה.

ענבים אדומים יבשילו עד הערב
ויוגשו צוננים לשולחן.
ורוחות רדומים ישאו אל אם הדרך
עיתונים ישנים וענן.

עוד תראה, עוד תראה...

בשנה הבאה נפרוש כפות ידיים
מול האור הניגר הלבן
אנפה לבנה תפרוש באור כנפיים
והשמש תזרח בתוכן.

השיר פורסם בימי מלחמת העולם השנייה, לאחר הופעתו הראשונה בעיתון "דבר" הוא נדפס בקובץ דברי הספרות "בסער", בעריכת יעקב פיכמן, אשר הוכן עבור חיילי היישוב במלחמת העולם השנייה השיר התפרסם כאשר ברקע הידיעות על התקדמות כוחות צבא גרמניה הנאצית בחזיתות באירופה ובצפון אפריקה, והמערכות הכבדות שניהלו כנגדה בעלות הברית. כחלק מתגובת היישוב לשואה, הוחלט להוציא לאור קובץ ספרותי אשר ינחם ויעודד את המתגייסים לצבא הבריטי הלוחם בנאצים. הקובץ נקרא "בסער", על שם התקופה הסוערת, והוקדש בתת-כותרו "לחייל ולחיילת העברים מאת סופרי ארץ-ישראל".

לאה גולדברג

הַאֲמָנָם עוֹד יָבוֹאוּ יָמִים בְּסֻלִיחָה וּבְחֶסֶד,
וְתִלְכִי בַשָּׂדֶה, וְתִלְכִי בּוֹ כְּהֵלֶךְ הַתָּם,
וּמִחֲשׂוֹף כָּף־רַגְלֶךָ יִלְטֹף בְּעֵלֵי הָאֲסָפְסוֹת,
אוֹ שְׁלֵפֵי־שִׁבְלִים יִדְקְרוּךְ וְתִמְתַּק דְּקִירְתָם.

אוֹ מָטָר יִשְׁיֵגְךָ בְּעֵדֶת טְפוֹתָיו הַדּוֹפְקֹת
עַל כְּתִפֶיךָ, חֲזֵה, צִוְאָרְךָ, וְרֹאשְׁךָ רַעְנָן.
וְתִלְכִי בַשָּׂדֶה הָרֵטֵב וְיִרְחֵב בְּךָ הַשָּׁקֵט
כְּאוֹר בְּשׂוּלֵי הָעֵנָן.

וְנִשְׁמַתְּ אֶת רִיחוֹ שֶׁל הַתֵּלֶם נָשִׁים וְרָגַע,
וְרֹאֵת אֶת הַשֶּׁמֶשׁ בְּרֹאֵי־הַשְּׁלוּלִית הַזָּהָב,
וּפְשׂוּטִים הַדְּבָרִים וְחַיִּים, וּמִתָּר בָּם לִנְגַע,
וּמִתָּר, וּמִתָּר לְאֵהָב.

אֶת תִּלְכִי בַשָּׂדֶה. לְבִדְךָ. לֹא נִצְרַבֶּת בְּלֶהֱט
הַשָּׂרְפוֹת, בְּדַרְכִים שֶׁסָּמְרוּ מֵאִמָּה וּמִדָּם.
וּבִישָׁר־לֵבֵב שׁוֹב תְּהִי עֵנֹה וְנִכְנַעַת
כְּאֶחָד הַדְּשָׁאִים, כְּאֶחָד הָאָדָם.

בשני השירים מלה זהה
שהיא בעצם סמל.
מהי המילה?
מהי מסמלת?
אילו עוד ציטוטים מתוך
"האמנם" דומים לרעיונות
בשיר "שיבולים" ?

שדה הקרב יהפוך לשיבולים
עוד תראה שנחזור ונגדל פה ילדים
שדה הקרב יהפוך לשיבולים
אנשים יפים ימשיכו לרקוד על השבילים
יכתבו כאן עוד שירים ואלפי כלניות יכסו את הכתמים

מעגל משותף של מתנדבים מרגבים, השומר החדש
ואחים לנשק הבוקר בשדות מושב יתד. ונדליקה שוב
את האדמה בשלהבת ירוקה

16:17

יש לכם דוגמאות נוספות?

• משתלה שפעלה בקיבוץ בארי נשארה נטושה
לאחר הטבח שהתחולל בקיבוץ. לוחמים שטיהרו
את המקום לא נשארו אדישים. לאחר שתמו
הקרבות במקום הם נכנסו למשתלה ודאגו
לעבור עציץ עציץ, להשקות ולטפל, להפריח חיים
במקום ולהציל את העסק.

חייב אדם לראות את עצמו כאילו
הוא יצא מבארי. מכפר עזה.
משדרות. מאופקים. לזכור ולא
לשכוח עד ליום אחרון. לא כדי להזין
את הפחד: להפך, כדי לכונן את
התקווה. עוד יישבו זקנים וזקנות
במדשאות בארי, ורחובות העיר
שדרות ימלאו ילדים וילדות
משחקים. הבתים השרופים ייצבעו
מחדש, הנירים ייחרשו והעגבניות
ייקטפו. האיום הקיומי יוסר. זוהי לא
נבואת נחמה, זוהי תוכנית עבודה.

חן ארצי סרור

"שדה הקרב יהפוך לשיבולים
עוד תראה...."
כתבו המשך משלכם.
(אתם מוזמנים לשלב ביטוי או משפט
משיר שאתם אוהבים)
בהצלחה!